

**OSNUTEK NAČRTA NAKUPA KNJIŽNIČNEGA
GRADIVA V LETU 2016**

(dostopen na spletni strani knjižnice www.knjiznica-lendava.si)

Pripravil:
dr. Albert Halász,
direktor
Knjižnice Lendava – Könyvtár Lendva
in sodelavci

Lendava, oktober 2015

1. UVOD

Razvoj knjižnične zbirke je ena od temeljnih knjižničnih dejavnosti, zato je pomembno, da ima knjižnica izdelan pisni dokument, na katerem temelji izgradnja knjižnične zbirke. Ker se v današnjem času pogosto pojavljajo nove oblike nosilcev zapisov in se hitro povečuje število novih informacij, je pomembno, da ima knjižnica izdelana merila za letni nakup knjižničnega gradiva.

Knjižnica Lendava posveča nabavi knjižničnega gradiva veliko pozornosti. Nabavna politika knjižnice sledi viziji, poslanstvu, ciljem ter programu splošne knjižnice.

Dokument o nabavni politiki Knjižnice Lendava – Könyvtár Lendva je osnova za oblikovanje knjižnične zbirke in načrtovanje nabave knjižničnega gradiva. Izhaja iz zakonskih ter podzakonskih določil, ki se nanašajo na knjižnično dejavnost.

1.1 ZAKONSKE PODLAGE ZA NAČRTOVANJE NAKUPA GRADIVA

Zakonske podlage in referenčni dokumenti za oblikovanje dokumenta o nabavni politiki:

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK), Uradni list RS, št. 96/02.
- Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1), Uradni list RS, št. 87/01.
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic, Uradni list RS, 29/03.
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, Uradni list RS, št. 73/03.
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah, Uradni list RS, št. 88/03.
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic, Uradni list RS, št. 19/03.
- Standardi za splošne knjižnice 2005–2015.
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva, Uradni list RS, št. 8/04.
- Strateški načrt Knjižnice Lendava – Könyvtár Lendva za obdobje 2015-2019.
- Manifest o splošnih knjižnicah (1994). Knjižničarske novice (5) 3. Priloga.
- Guidelines for a collection development policy using the conspectus model, 2001. IFLA. Section on acquisition and collection development. Dostopno na: <http://archive.ifla.org/VII/s14/nd1/gcdp-e.pdf>.
- Slovenske splošne knjižnice za prihodnost: strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013–2020. 2012. Dostopno na: <http://zdruzenje-knjiznic.si/dobro-je-vedeti/dokumenti/>.

ZKnj-1 v 2. členu določa, da *knjižnična dejavnost, ki je javna služba, zajema zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva ter tudi zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij.*

3. člen uvršča med *knjižnično gradivo objavljene tiskane, zvočne, slikovne, elektronske ali kako drugače tehnično izdelane zapise. Knjižnično gradivo so tudi rokopisi in drugo neobjavljeno gradivo (tipkopisi, elektronski zapisi in podobno). Našteto gradivo zbirajo in javnosti posredujejo knjižnice ter je namenjeno za potrebe kulture, izobraževanja, raziskovanja in informiranja.*

5. člen določa, da so *kodeksi, listine in drugo rokopisno gradivo ter knjižno, kartografsko, notno in podobno gradivo, nastalo pred letom 1800, kulturni spomenik*, 12. člen pa, da *knjižnica izloča knjižnično gradivo v skladu s strokovnimi navodili, ki jih sprejme nacionalna knjižnica*.

V 14. členu je zapisano, da *knjižnica prevzema donacije knjižničnega gradiva, ki je pomembno po merilih knjižnične stroke*.

25. člen ZKnj-1 navaja, da *splošne knjižnice na narodnostno mešanih območjih zagotavljajo tudi knjižnično dejavnost, namenjeno pripadnikom italijanske in madžarske narodne skupnosti ter romske skupnosti*, kar pomeni, da te knjižnice zagotavljajo pripadnikom teh skupnosti tudi knjižnično gradivo v njihovem jeziku.

V 5. členu **Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe** je navedeno, da *knjižnica zagotavlja ustrezen izbor knjižničnega gradiva v zbirki v skladu s svojim poslanstvom, ki je določeno v ustanovitvenem aktu. Za aktualnost knjižnične zbirke mora skrbeti z rednim dopolnjevanjem in rednim izločanjem knjižničnega gradiva v skladu s tem pravilnikom ter navodili nacionalne knjižnice o izločanju in odpisu gradiva*.

V 11. členu je zapisano, da *ima splošna knjižnica ustrezen obseg gradiva, če ima v osrednji, krajevnih in potujočih knjižnicah ter premičnih zbirkah skupaj najmanj 3,7 enote gradiva na prebivalca svoje knjižnične mreže. V okviru navedenega obsega gradiva ima najmanj 0,3 enote neknjižnega gradiva na prebivalca. V svoji krajevni knjižnici, ki izvaja dejavnost za območje z manj kakor 2000 prebivalci, ima najmanj štiri enote gradiva na prebivalca, vendar zbirka ne sme biti manjša od 6000 enot gradiva. Splošna knjižnica, ki deluje na območju, kjer živita avtohtoni italijanska in madžarska narodna skupnost, ima v zbirki najmanj štiri enote gradiva na prebivalca, pripadnika narodne skupnosti, v jeziku te narodne skupnosti*.

11.a člen navaja, da *splošna knjižnica dopolnjuje knjižnično zbirko z letnim prirastom monografskih publikacij v obsegu najmanj 200 enot na 1000 prebivalcev. V to je vključen letni prirast najmanj 22 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev*.

Poleg tega gradiva splošna knjižnica letno dopolnjuje zbirko osrednje knjižnice s prirastom najmanj 100 naslovov tekočih serijskih publikacij, zbirko vsake svoje krajevne knjižnice pa z najmanj 40 naslovi tekočih serijskih publikacij. Zbirko svoje krajevne knjižnice, ki izvaja dejavnost za manj kakor 2000 prebivalcev, dopolnjuje z najmanj 20 naslovi tekočih serijskih publikacij na leto.

V 11.b členu je zapisano:

(1) Splošna knjižnica, ki deluje na območju, kjer živita avtohtoni italijanska in madžarska narodna skupnost, dopolnjuje zbirko tako, da za večinsko prebivalstvo zagotovi letni prirast monografskih publikacij v obsegu najmanj 200 enot na 1000 prebivalcev, za avtohtono narodno skupnost pa letni prirast najmanj 250 enot na 1000 prebivalcev, pripadnikov narodne skupnosti, praviloma v jeziku te skupnosti. V to je vključen letni prirast najmanj 25 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev, pripadnikov narodne skupnosti.

(2) Splošna knjižnica iz prejšnjega odstavka letno dopolnjuje knjižnično zbirko s serijskimi publikacijami v jeziku avtohtone narodne skupnosti v obsegu najmanj 15 odstotkov naslovov

v okviru števila naslovov, določenih v drugem odstavku 11.a člena, kar pomeni 30 naslovov za osrednjo knjižnico in 3 naslove za krajevno knjižnico.

(3) Splošna knjižnica mora letni prirast gradiva za potrebe avtohtone narodne skupnosti v obsegu najmanj 200 enot monografskih publikacij na 1000 prebivalcev in v okviru tega 22 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev, pripadnikov narodne skupnosti, ter 10 odstotkov naslovov serijskih publikacij v jeziku narodne skupnosti zagotoviti z rednim letnim nakupom iz sredstev občin in države ali iz drugih virov prirasta gradiva (zamenja, dar).

(4) Vsaj 50 enot monografskih publikacij na 1000 prebivalcev, pripadnikov avtohtone narodne skupnosti, tri enote neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev, pripadnikov narodne skupnosti, ter pet odstotkov naslovov serijskih publikacij v jeziku narodne skupnosti pa zagotovi država v okviru posebnih programov splošnih knjižnic za narodne skupnosti iz 25. člena zakona.

V Unescovem **Manifestu o splošnoizobraževalnih knjižnicah** je zapisano, da mora v knjižnici vsaka starostna skupina najti gradivo, ki pokriva njene potrebe. Zbirke in storitve morajo vključevati tudi vse ustrezne medije in vrste sodobne tehnologije, seveda pa tudi tradicionalna gradiva. Temeljnega pomena je visoka kvaliteta in povezanost z lokalnimi potrebami in razmerami. Gradivo mora odražati tekoča dogajanja in razvoj družbe, pa tudi pretekle dosežke človekovih prizadevanj in ustvarjalnosti. Zbirke in storitve ne smejo biti podvržene kakršni koli obliki ideološke, politične ali verske cenzure oziroma pritiskom komercialnega značaja.

2. ORGANIZIRANOST KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI KNJIŽNICE LENDA VA

Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva je samostojni javni zavod, ki deluje na območju občin Lendava, Dobrovnik, Črenšovci, Odranci, Kobilje, Turnišče in Velika Polana. V svojo mrežo vključuje 10 krajevnih knjižnic, in sicer krajevno knjižnico Lendava, Gaberje, Dolina, Genterovci, Dobrovnik, Turnišče, Črenšovci, Srednja Bistrica, Odranci in Velika Polana. Vse krajevne knjižnice, z izjemo Velike Polane, poslujejo nemoteno in opravljajo svojo dejavnost za uporabnike na njihovem območju. Težave s krajevno knjižnico Velika Polana se vlečejo že nekaj let, kljub temu pa je za omenjeno krajevno knjižnico v letih 2013, 2014 in 2015 potekala nemotena nabava knjižničnega gradiva, ki je trenutno na razpolago bralcem v osrednji knjižnici v Lendavi, kamor zahajajo tudi bralci z območja Občine Velika Polana. Na ta način uporabnikom zagotavljamo aktualno knjižnično zbirko, v kolikor pa bo prišlo do dogovora o ponovnem odprtju knjižnice v Veliki Polani, se bo gradivo preselilo nazaj v njihovo krajevno knjižnico. Poleg desetih organizacijskih enot (krajevnih knjižnic) vzdržujemo tudi tri premične zbirke, in sicer na Hotizi, v Kobilju in v Petišovcih. Območje, ki ga pokriva knjižnica s svojo dejavnostjo, ima 22.838 prebivalcev (na dan 01. 01. 2015).

Prebivalstvo je etnično dokaj raznoliko, saj po popisu prebivalcev iz leta 2002 na tem območju poleg večinskega naroda živi 4.569 Madžarov in 178 Romov ter nekaj pripadnikov raznih drugih etničnih skupnosti (Hrvati, Albanci, Srbi, Bosanci, Makedonci), za katere knjižnica prav tako nabavlja knjižnično gradivo v njihovem jeziku, upoštevajoč značilnosti okolja in etnične sestave.

V skladu z Odlokom o ustanovitvi knjižnice sta ustanoviteljici knjižnice Občina Lendava in Občina Dobrovnik, soustanoviteljici Madžarska samoupravna narodna skupnost Občine Lendava in Madžarska samoupravna narodna skupnost Občine Dobrovnik, ostale občine (Črenšovci, Odranci, Kobilje, Turnišče in Velika Polana) pa so pogodbene partnerice knjižnice.

Ker deluje knjižnica na narodnostno mešanem območju, kjer živijo pripadniki madžarske narodne skupnosti, jo 25. člen ZKnj-1 zavezuje k temu, da zagotavlja tudi knjižnično dejavnost, namenjeno pripadnikom te skupnosti.

3. KNJIŽNIČNA ZBIRKA KNJIŽNICE LENDA VA

Knjižnica Lendava - Könyvtár Lendva razpolaga z bogatim fondom leposlovne, strokovne in referenčne literature; slednja je bralcem na razpolago v čitalnici.

Na dan 31. 12. 2014 je skupni temeljni fond knjižnice štel 160.601 enot strokovno urejenega knjižničnega gradiva (153.028 knjig in 7.573 enot neknjižnega gradiva), od tega 85.499 enot v osrednji knjižnici, 75.102 enot pa v krajevnih knjižnicah. 34.485 enot gradiva je v madžarskem jeziku in 6.014 enot v tujih jezikih.

Gradivo je po kriterijih knjižnične dejavnosti in v skladu s pridobljenimi občinskimi sredstvi razdeljeno v deset krajevnih knjižnic in tri premične zbirke v sedmih občinah, kakor je to razvidno iz naslednje razpredelnice.

Tabela 1: Dotok knjižničnega gradiva in knjižnična zbirka osrednje knjižnice ter njenih izposojevališč na dan 31. 12. 2014.

OBČINE		KNJIŽNICE	Dotok v letu 2014	Skupaj
Lendava	1.	LENDAVA	2.834	85.499
	2.	Dolina	132	9.136
	3.	Gaberje	199	6.263
	4.	Genterovci	127	7.059
	5.	Hotiza*	71	5.120
	6.	Petišovci*	106	3.415
	Skupaj (2-6):			635
Skupaj (1-6):			3.469	116.492
Dobrovnik	7.	Dobrovnik	295	11.762
Črenšovci	8.	Črenšovci	240	7.916
	9.	Sr. Bistrica	119	2.639
Skupaj (8-9):			359	10.555
Turnišče	10.	Turnišče	276	8.917

Kobilje	11.	Kobilje*	52	3.645
Odranci	12.	Odranci	169	4.838
Vel. Polana	13.	Vel. Polana	38	4.392
SKUPAJ (2–13)			1.824	75.102
SKUPAJ (1–13)			4.658	160.601

* premične zbirke

3.1 DOSEGANJE STANDARDOV PRI KNJIŽNIČNI ZBIRKI

Po standardih za splošne knjižnice mora knjižnica na prebivalca imeti najmanj 4 izvode knjig (kar za Lendavo znaša 91.352 knjig, če upoštevamo dejstvo, da živi na območju knjižnice 22.838 prebivalcev), 0,4 izvode neknjižnega gradiva (to je 9.135 enot) in najmanj 100 naslovov naročenih serijskih publikacij. Navedeni podatki kažejo, da knjižnica presega standard pri temeljni zalogi, prav tako tudi pri številu naslovov periodičnega tiska, saj je imela knjižnica v letu 2014 naročenih 184 naslovov raznega periodičnega tiska.

V bodoče nameravamo bolj pospešeno odpisovati gradivo, ki se že dalj časa ne izposoja in zato negativno vpliva na obrat gradiva v knjižnici. Na obrat gradiva negativno vplivata tudi zbirka starejšega knjižničnega gradiva v madžarskem jeziku in zbirka domoznanskega gradiva, ki se ne izposoja. Pri odpisovanju bomo upoštevali tudi trenutno neugodno razmerje med naslovi leposlovja in strokovne literature v celotni knjižnični zbirki (50 % leposlovnega gradiva : 50 % strokovnega gradiva) ter bomo odpisali več leposlovnih naslovov.

4. PRIDOBIVANJE KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Nabavna politika pridobivanja knjižničnega gradiva naše knjižnice temelji na strokovnih načelih, ki veljajo za oblikovanje zbirk splošnih knjižnic in enakomerno pokrivanje potreb po dostopnosti raznolike knjižnične zbirke. Prizadevamo si za enakost zadovoljevanja informacijskih, izobraževalnih, raziskovalnih in kulturnih potreb ter zastopanost vseh tematskih področij.

Knjižnica dopolnjuje svojo knjižnično zbirko z nakupom, darili in zamenjavo.

Knjižnici sredstva za nakup gradiva na osnovi neposrednih pozivov zagotavljajo ustanovitelja in drugi pogodbeni partnerji ter Ministrstvo za kulturo.

Knjižnično gradivo nabavljata strokovna delavca knjižnice v sodelovanju z direktorjem ter tudi na pobudo uporabnikov knjižnice v skladu s pridobljenimi finančnimi sredstvi ter pravili stroke. Pri tem se upoštevajo kvalitativni in kvantitativni kriteriji. Gradivo se nabavlja pri različnih dobaviteljih, založbah, samozaložbah, posameznikih, v knjigarnah ...

Ponudbe knjižnega in neknjižnega gradiva knjižnica spremlja preko:

- virov o publikacijah (katalogi, bibliografije),
- raznih ponudb (pisnih, ustnih, po telefonu in po elektronski pošti),

- ponudb potnikov založb,
- ponudb knjigarn,
- spletnih knjigarn,
- sejmov, promocij knjig,
- antikvariatov,
- ponudb avtorjev in drugih posameznikov in
- slovenskega vzajemnega kataloga.

5. KRITERIJI

5.1 VSEBINSKI KRITERIJI, PO KATERIH KNJIŽNICA OBLIKUJE LETNI NAKUP GRADIVA

V strateškem načrtu Knjižnice Lendava - Könyvtár Lendva za obdobje 2015-2019 smo analizirali zunanje in notranje okolje za potrebe načrtovanja in upravljanja knjižnične zbirke. Upravljanje knjižnične zbirke je ena bistvenih poslovnih aktivnosti knjižnice, saj želimo z njenim učinkovitim upravljanjem oblikovati takšno zbirko, ki bo odgovarjala na potrebe prebivalcev, torej mora biti dovolj obsežna, pestra, odzivati se mora na spremembe v okolju, biti pa mora tudi aktualna. Upravljanje knjižnične zbirke je sistematična aktivnost, ki zajema načrtovanje, zgradbo, rast, vrednotenje in uporabo knjižnične zbirke v daljšem časovnem obdobju. Okolja v različnih občinah se razlikujejo in to zahteva različen pristop v izvajanju in promociji knjižnične dejavnosti. Okolje smo analizirali na osnovi več dejavnikov:

- geografsko okolje (prebivalstvo, število članov/celotno št. prebivalcev, število obiska/celotno št. prebivalcev, število izposoje/celotno število prebivalcev, površina teritorialne enote, gostota naseljenosti),
- demografsko okolje (mreža Knjižnice Lendava - Könyvtár Lendva, odpiralni čas v mreži, načrtovana odprtost, struktura gospodinjstev glede na število članov, starostne skupine, selitveni prirast, število otrok - vključenih v vrtec, število otrok - vključenih v osnovne šole, število otrok - vključenih v srednje šole),
- gospodarsko okolje (povprečna mesečna bruto plača - bruto/neto, stopnja registrirane brezposelnosti).

Nabava knjižničnega gradiva temelji na osnovi navedene analize specifičnosti okolja ter ob upoštevanju naslednjih kriterijev:

- vrednotenje obstoječe knjižnične zbirke,
- oceno potreb uporabnikov,
- vsebinski kriterij (aktualnost gradiva, ali v zbirki knjižnice že obstaja gradivo z enako vsebino, ali je gradivo zanimivo z vidika uporabnika ...),
- zastopanost različnih vrst knjižničnega gradiva,
- zastopanost knjižničnega gradiva v različnih medijih,
- zastopanost različnih tematskih oz. predmetnih področij,
- kriterij primernosti,
- cenovni kriterij, popusti,
- priporočila Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, Standardov in Nacionalnega programa za kulturo,
- priporočila stroke in Ministrstva za kulturo,
- normative in standarde, ki določajo nabavo ustreznega števila publikacij,

- ustrezno razmerje med strokovno literaturo (60 % naslovov) in leposlovjem (40 % naslovov),
- ustrezno razmerje med literaturo za odrasle in otroke in mladino (30 % delež naslovov za otroke do 15. leta starosti in 70 % naslovov za odrasle),
- delež referenčnega gradiva, ki ne presega 10 % prirasta,
- razmerje med knjižnim in neknjižnim gradivom skladno s Standardi 90 % tiskanih medijev in 10 % neknjižnega gradiva,
- dopolnjevanje domoznanske zbirke knjižnice,
- aktualnost knjižničnega gradiva,
- omogočanje enake dostopnosti gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice (kvaliteten in relevanten izbor gradiva v krajevnih knjižnicah),
- dolgoročno zadovoljevanje potreb uporabnikov,
- jezik (slovenski, madžarski, hrvaški, romski, angleški, nemški ...),
- dejstvo, da knjižnica deluje na območju, kjer živijo pripadniki madžarske narodne skupnosti, romske skupnosti in pripadniki drugih etničnih skupnosti,
- dostopnost gradiva v drugih knjižnicah in možnost pridobitve gradiva s pomočjo medknjižnične izposoje,
- ustrezno izločanje neaktualnega in zastarelega gradiva,
- informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe okolja,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice,
- upoštevanje značilnih potreb okolja, npr. zagotavljanje knjižničnih storitev za skupine prebivalcev s posebnimi potrebami, oblikovanje posebnih zbirk knjižničnega gradiva,
- razvijanje branja, bralne kulture in informacijske pismenosti,
- povezovanje elementov knjižničnega sistema za sodelovanje (medknjižnična izposoja),
- promocija knjižničnih zbirk, novosti (na spletni strani knjižnice),
- upoštevanje posebnih potreb okolja.

5.2 ABSOLUTNI PODATKI O NAČRTOVANEM OBSEGU IN VRSTAH GRADIVA

Knjižnica Lendava bo v letu 2016 dopolnjevala knjižnično zbirko z letnim prirastom najmanj 200 izvodov knjižničnega gradiva na 1000 prebivalcev, pri čemer bo ohranjala razmerja za knjižnično zbirko. Glede na minimalne pogoje in število prebivalcev na območju, ki ga knjižnica pokriva s svojim delovanjem, in glede na predvidena sredstva v finančnem planu knjižnice načrtujemo v letu 2016 nakup 4.568 enot knjižničnega gradiva (4.112 enot knjižnega in 456 enot neknjižnega gradiva, tudi e-knjig) po povprečni ceni 21,00 EUR na enoto. Načrtujemo, da bo prirast knjižničnega gradiva v letu 2016 precej višji zaradi prejetih daril in bo prirast dosegel priporočila Standardov za splošne knjižnice.

Doseganje tega načrta bo odvisno od pridobljenih sredstev od Ministrstva za kulturo in občin. V kolikor finančna sredstva, pridobljena od občin ustanoviteljic in pogodbenih partneric ter MK, ne bodo zadostovala za nabavo gradiva po predvidenem letnem planu, bomo pri nakupu upoštevali vse zgoraj nevedene kriterije in razmerja, absolutne številke pa bomo znižali sorazmerno s pridobljenimi sredstvi.

V skupni obseg **nakupa** gradiva bo knjižnica vključila:

- 120 naslovov informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) v osrednji knjižnici,

- 30 naslovov informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) v organizacijskih enotah,
- neknjižno gradivo (glasbene in računalniške zgoščenke, DVD-ji, CD-ji s pravljičami, zemljevidi, razglednice, didaktični pripomočki, lutke, glasbila ...),
- približno 60 % strokovne literature z zastopanostjo 8 strokovnih področij z UDK-ji, s poudarkom na področju humanistike (filozofija, psihologija, religija, sociologija, zgodovina, kultura, umetnost, jezikoslovje, literarna zgodovina, esejistika),
- približno 40 % leposlovnega gradiva, od tega vsaj 400 enot leposlovja slovenskih avtorjev in prevodov zahtevnejših tujih leposlovnih del. Selekcijo delamo glede na vsebino in avtorje, kot kriterije upoštevamo domoznanstvo, ciljne skupine, posebne skupine bralcev. Leposlovje nabavljamo v več izvodih, saj jih namenimo tudi za izposojevališča,
- vsaj 15 % naslovov publikacij v javnem interesu s seznama publikacij, katerih izdajo v zadnjem letu finančno podpira Javna agencija za knjigo v okviru založniških programov in projektov s področja kulture v vsaki organizacijski enoti knjižnice,
- zastopanost publikacij vsaj 50 založb,
- elektronske slovarje in drugo digitalno gradivo,
- digitalne leposlovne in strokovne publikacije (e-knjige),
- nakup leposlovja v hrvaškem jeziku zaradi prisotnosti pripadnikov te etnične skupine na območju knjižnice. V hrvaškem jeziku nabavljamo tudi nekaj strokovne literature, predvsem tisto, ki ni dobavljiva v slovenskem jeziku, ter serijske publikacije v hrvaškem jeziku,
- v angleškem in nemškem jeziku nabavljamo leposlovje in strokovno literaturo za potrebe izobraževanja naših uporabnikov. V tujem jeziku nabavljamo tudi poljudnoznanstveno literaturo (predvsem turistične vodnike), ki ni dostopna v slovenskem jeziku,
- nabavljamo tudi literaturo v romskem jeziku.

Bibliografski podatki kupljenega gradiva se bodo sproti vnašali v slovenski vzajemni bibliografski sistem in s tem bomo zagotovili dostopnost do informacij o kupljenem gradivu v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema. Na spletni strani vsak mesec objavljamo novosti, prav tako je na naši spletni strani dostopen seznam nakupa knjižničnega gradiva s sredstvi MK.

Za zadovoljevanje informacijskih, izobraževalnih, raziskovalnih in kulturnih potreb je v osrednji knjižnici uporabnikom, občanom in naključnim obiskovalcem na voljo sedem računalnikov za delo na internetu, za uporabo elektronske pošte, za pregledovanje javno dostopnih vladnih in občinskih informacij ter za iskanje v bazi COBISS. Sedaj so uporabnikom že drugo leto na voljo računalniki tudi v vseh 12 izposojevališčih.

5.3 NAKUP KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA PRIPADNIKE MADŽARSKE NARODNE SKUPNOSTI

V skladu s 25. členom ZKnj-1 knjižnica nabavlja knjižnično gradivo tudi za pripadnike madžarske narodne skupnosti. Nabava knjižničnega gradiva v madžarskem jeziku poteka v skladu z 11. in 12. členom Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe.

Knjižnica ocenjuje, da bi bilo potrebno v Knjižnici Lendava za pripadnike madžarske narodne skupnosti letno nabaviti vsaj 200 enot knjižničnega gradiva na 1000 pripadnikov narodne skupnosti v madžarskem jeziku. Če upoštevamo podatek Statističnega urada RS iz leta 2002, da živi na območju, ki ga knjižnica pokriva s svojo dejavnostjo, 4.569 pripadnikov madžarske narodnosti, bi morali za potrebe uporabnikov osrednje knjižnice v Lendavi in njenih dvojezičnih krajevnih knjižnic nabaviti 913 enot gradiva (v okviru tega 100 enot neknjižnega gradiva in 40 naslovov periodičnega tiska v madžarskem jeziku).

Iz sredstev MK v letu 2016 načrtujemo nakup 456 enot knjižničnega gradiva v madžarskem jeziku (to je 100 enot na 1000 pripadnikov narodnosti) po povprečni ceni 14 EUR, za nabavo ostalega gradiva bo knjižnica poskušala pridobiti sredstva iz drugih virov.

V skladu z 12. členom Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe načrtujemo letni prirast 60 % naslovov strokovnega in 40 % naslovov leposlovnega gradiva, upoštevali bomo tudi kriterij 30 % naslovov za otroke in mladino ter 70 % za odrasle. Gradivo v madžarskem jeziku bo enakomerno razporejeno v štirih krajevnih knjižnicah in eni premični zbirki na območju Upravne enote Lendava.

Madžarsko knjižnično gradivo knjižnica nabavlja pri madžarskih dobaviteljih, bibliografske podatke pa vnaša v slovenski integrirani sistem, tako je gradivo dostopno preko medmrežja doma in v tujini. Bibliografski opisi gradiva se vnašajo v sistem COBISS sproti skozi celo leto takoj ob nabavi. Obdelava je zamudna, saj je potrebno na novo kreirati bibliografske zapise, ker ni možnosti prevzema zapisa kot pri slovenskem gradivu. Pri nabavi knjižničnega gradiva v jeziku madžarske narodne skupnosti upoštevamo aktualnost knjižničnega gradiva (strokovnega in leposlovnega), zastopanost kakovostnih naslovov knjižničnega gradiva tako tujih prevodov v madžarski jezik, kot tudi izvirnega madžarskega leposlovja. Trudimo se omogočiti enako dostopnost knjižničnega gradiva za vse prebivalce madžarske narodne skupnosti, zato gradivo v madžarskem jeziku lociramo v petih krajevnih knjižnicah ter v eni premični zbirki.

6. OBRAZLOŽITEV LOCIRANJA GRADIVA V MREŽI KNJIŽNICE (VSEBINSKO IN KOLIČINSKO)

Mrežo Knjižnice Lendava sestavlja deset krajevnih knjižnic in tri premične zbirke, ki imajo vse dostop do vzajemnega kataloga.

Gradivo, katerega nabavo načrtujemo v letu 2016, bo med te knjižnice razdeljeno po kriterijih knjižnične dejavnosti in v skladu s pridobljenimi občinskimi sredstvi.

7. UPOŠTEVANJE ENAKE DOSTOPNOSTI KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA VSE PREBIVALCE

7.1 NAČRTOVAN DELEŽ ODPRTOSTI OSREDNJE KNJIŽNICE V LETU 2016

Obratovalni čas knjižnice je čas, ko je knjižnica odprta in opravlja storitve za uporabnike. Po Uredbi o poslovanju splošnih knjižnic (UL RS 29/2003) mora biti osrednja knjižnica odprta

najmanj 8 ur dnevno, 5 dni v tednu, ob sobotah 5 ur. Načrtovano tedensko število ur odprtosti osrednje knjižnice v letu 2016 je 51 ur, v skladu z določbami uredbe.

7.2 NAČRTOVAN DELEŽ ODPRTOSTI ORGANIZACIJSKIH ENOT OSREDNJE KNJIŽNICE V LETU 2016

Po Uredbi o poslovanju splošnih knjižnic mora biti krajevna knjižnica odprta 4 ure tedensko, če ima do 2000 prebivalcev, in 15 ur tedensko, če ima do 6000 prebivalcev.

Načrtovani deleži odprtosti organizacijskih enot so na večini lokacij v skladu z določbami Uredbe o osnovnih storitvah knjižnice, na nekaterih lokacijah se te določbe presegajo, na nekaterih pa se trenutno ne dosegajo. Načrtujemo, da bomo v bodoče v vseh krajevnih knjižnicah dosegli določila Uredbe glede deleža odprtosti.

Tabela 3: Načrtovan delež odprtosti organizacijskih enot v letu 2016

	Pone- deljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Ne- delja	Skupaj število ur
Dolina				12.00– 16.00				4
Gaberje	12.00– 16.00							4
Genterovci					12.00– 16.00			4
Hotiza*		12.00– 16.00						4
Petišovci*			12.00– 16.00					4
Črenšovci		15.00– 20.00			15.00– 20.00		8.30– 13.30	15
Bistrica		16.00– 18.00				10.00– 12.00		4
Dobrovnik	12.00– 15.00			12.00– 15.00				6
Kobilje*					16.00– 20.00			4
Odranci	13.00– 15.00	13.00– 16.00	13.00– 15.00		13.00– 14.00			8
Turnišče	9.00 – 17.00		9.00– 17.00		7.00– 15.00			24
V. Polana	17.00– 19.00				17.00– 19.00			4

* premične zbirke

8. CILJI, KI JIH ŽELI KNJIŽNICA URESNIČITI Z LETNIM NAKUPOM

Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva želi svojim uporabnikom nuditi širok izbor knjižničnega gradiva, ki bo ustrezal njihovim potrebam po informacijah in željam po izobraževanju, kulturi, rekreaciji in razvedrilu. Izbor gradiva je namenjen tako posameznim uporabnikom, skupinam in organizacijam v okolju za zadovoljevanje njihovih vsakdanjih potreb, kot tudi stalnemu dviganju kakovosti življenja lokalne skupnosti. Zato je osnovni namen letne nabave knjižnega gradiva naslednji:

- uveljavljanje enake dostopnosti knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju Knjižnice Lendava,
- zadovoljiti potrebe uporabnikov in potencialnih obiskovalcev knjižnice po knjižničnem gradivu ter informacijah,
- seznanitev uporabnikov s slovenskim in madžarskim leposlovjem ter prevodi,
- zadovoljiti potrebe dijakov in študentov po osnovni strokovni literaturi z najrazličnejših tematskih področij, predvsem dijakov Dvojezične srednje šole in študentov katedre za madžarski jezik,
- najširši populaciji zagotoviti osnovno seznanjanje z najnovejšimi dosežki in spoznanji posameznih strok,
- zagotoviti osnovno gradivo za potrebe vseživljenjskega učenja,
- otrokom privzgojiti veselje in potrebo po branju,
- otroke navajati na iskanje informacij po strokovni literaturi in različnih medijih,
- ohraniti literaturo v domoznanski zbirki za kasnejše rodove.

9. PRIDOBIVANJE FINANČNIH SREDSTEV

Knjižnica si sredstva za opravljanje svoje dejavnosti in nakup knjižničnega gradiva pridobiva iz javnih sredstev (od ustanoviteljev, od drugih občin na osnovi pogodb in od Ministrstva za kulturo), plačil uporabnikov za storitev javne službe (članarine, zamudnine, fotokopije ...), s prodajo blaga in storitev na trgu ter od domačih in tujih donatorjev.

Po 53. členu ZKnj-1 naj bi občine zagotavljale finančno obveznost za skupne stroške knjižnice premosorazmerno s številom njihovih prebivalcev, medtem ko stroške knjižnične dejavnosti, ki nastanejo neposredno na območju občine, krije vsaka občina sama.

Izračuni temeljijo na deležu prebivalcev posameznih občin. 74,08 % vseh stroškov, ki nastanejo pri izvajanju osnovne dejavnosti na območju Knjižnice Lendava, krije Občina Lendava, 25,92 % stroškov pa bi moralo kriti ostalih 6 občin premosorazmerno s številom prebivalcev njihovih občin (Dobrovnik 2,71 %, Črenšovci 8,45 %, Kobilje 1,18 %, Odranci 3,36 %, Turnišče 7,09 %, Velika Polana 3,13%). K takšnemu načinu financiranja so svoj pristanek dale občine Črenšovci, Dobrovnik, Kobilje, Turnišče in Velika Polana s podpisom osnovne pogodbe o financiranju knjižnične dejavnosti na območju njihovih občin (pogodbe do danes še ni podpisal župan Občine Odranci).